Temmuz-Ağustos 1968
Sayı 61-62

YURDUN SESİ

Bu sayıda:

Aylık dergi

POLİTİKA
EKONOMİ
KÜLTÜR

BU SAYFA SİZİN

Bir açıklama:

Sayın Türk vatandaşları, işçi, öğrenci, doktor ve mühendis kardeşlerimiz!

Batı Almanyada çalışan vatandaşlarımızı yakından tehdit eden gizli tehlikeleri sizlere duyurmak amacıyla, değişik mesleklere mensup idealist arakadaşlar bir araya gelerek, Türkleri Uyarma Derneği (TUD) adı altında örgütlenmiş bulunuyoruz.

Türlü sebeplerle kara ekmeğimizi çıkarmak maksadiyle B. Almanya'ya gelmişiz. Alınterimizi taşa-toprağa katarak, makinelere ve tezgâhlara akıtarak, çoluk çocuğumuzun nafakası için çalışıyor, öğrenimlerimizi tamamlamaya çalışıyoruz. Sıladan ve yuvadan uzak, binbir türlü zahmet ve yoksunluk içinde çalışırken, hepinizi kara bir tehlikenin izlediğinin farkında mısınız? Biz, bu çağrımızla, sizlere, B. Almanyada başlayıp Türkiyede de peşinizi bırakmıyacak olan bir tehlikeyi açıklamak istiyoruz.

Başında Baha Ördemir'in bulunduğu Başkonsolosluk, Türk gizli polisinin Batı Almanyadaki merkezi haline gelmiştir. Konsoloslukta Ankaradan bu maksatla gönderilmiş Fuad Akay ve Muzaffer Canko adlarında iki gizli memur çalışmaktadır. Başkonsolos, bir toplantıda, Konsoloslukta polis teşkilâtına bağlı memurlar bulunduğunu, daha da geleceğini, bunlar vasıtasiyle arkadaşları takip ettirdiğini bizzat söylemiştir. Bu gizli memurlar bazı zayıf karakterli kişileri avlamakta ve bunları, sizleri gözetlemek, dinlemek ve takip etmek üzere, çalıştığınız ve oturduğunuz yerlere, aile çevrenize, katıldığınız toplantılara kadar sokmaktadırlar.

Aranıza sokulan bu kiralık adamların verdikleri bilgilere göre, ileri fikirliler, hükümeti tenkit edenler, muhalefet partilerine ve özellikle Türkiye İşçi Partisine sempati duyanlar hakkında dosyalar hazırlanmakta, bu dosyalar ve özel fişler Ankaraya gönderilmektedir. Daha kötüsü, Güney Korelilerin yaptıkları gibi, bazı vatandaşlarımızın Türkiyeye kaçırılması plânları hazırlanmaktadır.

Sevgili emekçi kardeşlerimiz, öğrencilerimiz, vatandaşlarımız! İşyerinizde, yurtlarda, toplantılarda, Konsolosluğun bu kiralık adamlarının daima yanıbaşınızda olduklarını biliniz. Kiralık adamlar, derneğimiz tarafından isimleriyle tesbit olunmaktadır. Hazırlıyacağımız kara listeyi de pek yakında sizlere yollıyacağız.

Türkleri Uyarma Derneği (TUD)

*

Unsurunun içinde:

Çalışma Bakanı Erdem, Batı Avrupanın beş ülkesini dolaşıp döndükten sonra yaptığı basın toplantısında şöyle lâflar da etti:

«Halen dışardaki 170 bin işçimiz, İsviçre'de barış ve itidal unsuru; Belçika'da en yüksek ücretli unsur; Hollânda'da yüzkızartıcı suçlardan uzak biricik unsur; B. Almanya'da çok zeki ve çalışkan unsur; Avusturya'da milliyetperver unsur olarak tanımlanmaktadır.»

Peki, bizim de Erdem'e bir sorumuz var: Şu Türk işçisi acaba kendi yurdunda ne unsurudur? Onu yurdumuzda neyle niteliyeceğiz?

Eğer dil, gözün gördüğünü söyliyecekse, cevap şu olmak gerek: Türk işçisi kendi yurdunda işsiz!

Ulvi Dokur, **Zincirlikuyu-İst**

*

Not: Teknik sebepler yüzünden, 1968 yılı Mayıs-Haziran aylarına ait 59—60'ncı sayımızı çıkaramadığımızı duyurur, özür dileriz.

DURUM

Yaz ayları, memlekette gittikçe keskinleşen politik hava içinde geçti. Ekonomik, politik, sosyal bunalım biteviye derinleşiyor. İlerici, ulusal güçlerle gericilik arasındaki, özellikle yurdumuzun üzerine çöken Amerikan emperyalizmiyle halkımız arasındaki uzlaşmaz çelişki ve ulusal bağımsızlık uğrunda savaş, kesin çizgileriyle ortaya çıkıyor. Birbirine kıyasıya düşman güçler ve örgütler, birbirine aykırı iki politik uçta saf tutuyor.

Bir yanda, Amerikan köleliğine karşı, bu köleliği elindeki bütün araçlarla, polis ve silâh gücüyle açıktan açığa destekleyen AP ve hükümetine karşı ulusal güçlerin direnişleri, eylemleri gelişiyor. Bu direniş, gittikçe yığınsal, ulusal bir nitelik almaya başlıyor. Yığınların yeni yeni savaş yöntemleri, örgüt biçimleri ortaya çıkıyor.

Bu bakımdan, öğrenci ve işçi çıkışları çok ilginçtir, derin politik bir önem taşımaktadır. Yüksek öğrenim gençliği yeni eylemlere geçti. Bunlar, üniversitelere, fakültelere, enstitülere, özel yüksek okullara el koydular. Öğrenimde köklü, demokratik reform yapılması isteğini ileri sürdüler. Kürsü ağalığının kaldırılmasını, yönetim sisteminde öğrenci örgütleri temsilcilerine de yer verilmesini, burs, kitap, yurt gibi önemli öğrenci sorunlarının çözümlenmesini, gerici, tutucu öğretim üyelerinden, polisle işbirliği yapan kişilerden fakültelerin temizlenmesini istediler. Öğrenci gençliğin bu eylemine yüzbine yakın öğrenci katıldı. Direniş günlerce sürdü. Toplum polisiyle, faşist komandocularla öğrenciler arasında vuruşmalar oldu.

Bu öğrenci olaylarının önemli yönü, niteliği yığınsal olmasıdır. Daha önemlisi, politik bir nitelik taşımasıdır. Kamuoyunun, ilerici öğrenci çıkışlarını desteklemesidir. Bunların yeni olan yönü de, bu direniş süreci içinde yeni örgüt ve savaş biçimleri ortaya çıkmış olmasıdır. Öğrenciler, daha olumlu, bilinçli, disiplinli savaşabilmek için eylem komiteleri, yönetim konseyleri kurmuşlar, fakültelere böyle el koymuşlardır.

Bu öğrenci eylemleri işçi sınıfı arasında, işçi hareketinde, sıcağı sıcağına yankılandı ve İstanbulda Derby lâstık fabrikası, Şişli Ekmek Fabrikası işçileri, isteklerini gerçekleştirmek, haklarını daha verimli savunabilmek için, bu fabrikalara el koydular.

Bu işçi ve öğrenci gençlik direnişleri, memlekette Amerikan köleliğine karşı, hükümetin millet düşmanı politikasına karşı genel halk direnişiyle daha sıkı örülmektedir. «NATO'ya hayır!» «Amerikalı defol!» direnişi, Amerikan 6. Filosuna karşı yapılan büyük gösteriler ve direnişin kanlı niteliği halkın değişik tabakalarını etkilemiştir. İşçi sınıfı bu savaşta yerini almıştır. Tutuklanan yurtsever gençler arasında işçiler çoktur. Amerikalıya, NATO'ya, ikili kölelik anlaşmalarına karşı savaş kentlerden

---

Amerikalı it, evine git!

---

köylere memleketin içine yayılmaktadır. Karadeniz köylülerinin, Samsun, Trabzon köylülerinin, Malatya ve Ege köylülerinin yayınladıkları açık mektuplar bu bakımdan çok önemlidir. Bu köylüler, muhtarlarıyla, öğretmenleriyle toplanıyor, durumu görüşüyor, karar alıyor. Ve basın yoluyla bütün Türkiye halkına şöyle sesleniyorlar: «Amerikalı defol yurdumuzdan! Çıkıp gitmezsen, biz çıkarmasını biliriz. Kurtuluş savaşını unutmadık! Birincisinden daha çetin, daha onurlu savaşacağız!»

Ulusal bağımsızlık direnişi, bu gerici, Amerikancı hükümeti memleketin başından atmak direnişi gittikçe kanlı biçimler almaktadır. AP ve hükümeti, memlekette ulusal bağımsızlık direnişini önlemek amacıyla, ilerici güçlere ve örgütlere karşı açık zorbalıklara geçiyor. Türkiyedeki Amerikan sömürgecilerini, topraklarımızdaki Amerikan saldırı üslerini, limanlarımızda demirleyen Amerikan korsan gemilerini, İstanbul, İzmir sokaklarına yayılan onbinlerce Amerikan denizcilerini elindeki bütün baskı araçlarıyla savunuyor. Hem de çağımızın bu barbarlarına karşı direnen Demircioğlu gibi acar delikanlılarımızı öldürerek savunuyor.

Amerikanın Akdeniz 6. Filosuna bağlı savaş teknelerinin İstanbul limanına, Dolmabahçe önlerine demirleyişi, her zamanki gibi, son defa da, kukla AP hükümetini desteklemek ve memlekette gelişmekte olan Amerikan düşmanlığını, ulusal bağımsızlık direnişini kırmak amacıyla yapılmıştır. Amerikan basını bu gerçeği gizlemiyor. «Amerikan uçak gemilerinin geleneksel görevi, denizler aşırı ülkelerdeki Amerikan üsleri tehlikeye düşerse, bu ülkelerde Amerikaya karşı hareketler görülürse, onları önlemektir» diyorlar. Bunlar 6. Filonun «İndependence» adlı uçak gemisinin savaş tüzüğüne yazılmıştır.

AP hükümeti, memlekette güttüğü millet düşmanı politikasıyla biteviye derinleştirmekte olduğu politik, ekonomik, sosyal bunalımı, bu süregen yarayı faşist biçimi bir diktatorayla önlemek yolunu tutmuştur. Bu diktatora, kodaman burjuvazinin, bankalara dayanan, yabancı tekellerle sarmaşan çevrelerin, bunlarla sımsıkı bağlı büyükbaş ağaların, tefecilerin, büyük aracı ve vurguncuların diktatorası olacaktır.

AP hükümeti, faşist biçimi diktatoraya başlıca iki koldan yürüyor: 1. Anayasa kurumlarını hiçe saymak; Yargıtayı, Danıştayı, Anayasa Mahkemesini, bunların kararlarını tanımamak, Mecliste parmak çoğunluğu mekanizmasını işleterek yeni faşist yasalar çıkarmak. 2. Devlet mekanizmasını, kadrolarını biteviye elemek, kilit yerlerine güvendikleri gerici kimseleri oturtmak ve polis kadrolarını genişletmek.

AP hükümeti, Bayar-Menderes zamanından daha örgütlü bir polis hükümeti niteliği almaktadır. Toplum polisi, vurucu komando birlikleri «Yeşil Bereliler» 30 binden fazladır. Bunlar modern araçlarla donatılmıştır. İçişleri Bakanlığı, yalnız toplum polisini 30 bine çıkarmak istiyor. Bunlar, iç savaşlar için, halka karşı, ulusal bağımsızlık direnişine karşı kullanmak için hazırlanan ve faşist SS taburları niteliğinde birliklerdir. Bu özel polis birlikleri, faşist niteliklerini bütün çıplaklığıyla, İstanbulda

---

Toplariyle tanklariyle gelseler dahi, bağımsız olacak Türkün ülkesi!

---

geceyarısı Teknik Üniversite Öğrenci Yurduna yaptıkları barbarca baskında ortaya koymuştur.

AP ve hükümeti, memlekette ilerici, yurtsever güçlere ve örgütlere karşı, yobazı, padişahçısı, ırkçısı, Anayasa düşmanı ile bütün gericileri ayağa kaldırıyor. Bunlar artık camilerde toplanıyor, meydanlara taşıyor. Ve elebaşıları, bir Yeniçeri ağası davranışıyla, ilericilerin, cumhuriyetçilerin, Amerikan köleliğine karşı savaşanların kellelerini istiyorlar. Yeşil sarıklılar, din bezirgânları, AP Yönetim Kurulunun doğrudan doğruya örgütleyip, örtülü ve örtüsüz ödeneklerle beslediği, silâhlandırdığı faşist örgütlerle, vurucu komandolarla, «Komünizmle Mücadele Dernekleri» ile sıkı-sıkıya bağlıdırlar.

Konyadaki kanlı olaylar, yeşil sarıklıların ayaklanması, bunların ortalığı kırıp dökmeleri, hem toplum polisinin, valinin, hem AP il örgütünün, hem vurucu faşist komandoların, «Komünizmle Mücadele Dernekleri»nin elbirliğiyle yapılmıştır. AP elebaşıları ve bu partinin milletvekillerinden Kiverlioğlu, İstanbuldaki «anti-komünist» curcunayı tertiplediler. «Tertip Komitesi»nin başında bunlar vardı. Bu curcuna, toplum polisi ve Mehter Takımıyla yapıldı. Yeşil mitingçiler, gerici egemen çevrelerin, onların ağaları Amerikalıların, AP elebaşılarının, Demirel hükümetinin plânlarını, savaş taktiğini, amaçlarını Beyazıt Meydanında ortaya döktüler. Ellerindeki pankartlarda: «NATO'ya, müttefikimiz Amerikaya karşı çıkanlar kellelerini düşünsünler!», «Onları ya susturacağız, ya kan kusturacağız», «Demirel, öl de, ölelim . . .», «Tural paşa emir ver, İstanbulda taş üstünde taş bırakmayız . . .» sözleri yazılıydı. Gericiler, faşistler «Polisle elele» haykırışlarıyla çığlıklar kopardılar.

Yeşil mitingçilerin Turalı göklere çıkarmaları, gerici egemen çevrelerin ve Amerikalıların Türkiyede faşist biçimi bir diktatora kurma plânlarını hangi güçlere dayamak istediklerini iyice gösteriyor. Orduyu, halka karşı kullanmak istiyorlar. Hem bunun küçük çapta denemelerini yapmıyorlar değil. İstanbulda ordu birliklerini de öne sürdüler. Ama beklediklerinin tam tersi oldu. Toplum polisiyle çarpıştılar. Konyada, yeşil sarıklılar Orduevine dayanınca, gericilere papuç pahalı geldi.

AP ve gerici çevreler, ilerici güçlere karşı, halka karşı talimli, silâhlı, üniformalı faşist birlikleri hazırlıyor. «Cihad» adı altında faşist terör hazırlanıyor. Demirel, ilk solukta, Anayasayı haklamak istiyor. Bu engeli aşmak için tasarılar hazırlıyor.

AP hükümeti halkın gözünde günden güne itibardan düşmektedir. NATO ya karşı ve anti-amerikan gösterilerde, hükümetin zorbalıklarını protesto çıkışlarında değişmeyen bir istem, kesin bir haykırış biteviye tekrarlanmaktadır: «Sükan, istifa et! Demirel çekil! Hükümet, istifa et!»

Böyle bir duruma düşen AP ve hükümeti, şimdi, esnaf takımını, esnaf ağalarının eliyle, Sanayi Kalkınma Bankasının ve Amerikalıların desteğiyle avucuna almak istiyor. Bu amaçla «esnaf komiteleri» kuruyor. Menderesin «Vatan Cephesi» örneği

---

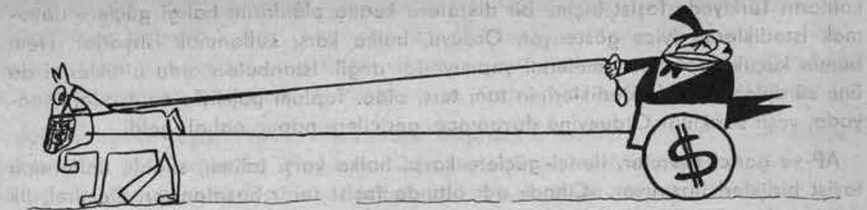
Halkımız ulusal kaderinin, yurdunun mutlaka efendisi olacaktır!

---

olan bu komiteler, vurucu, faşist örgütler için bir güç kaynağı haline getirilmek isteniyor.

Memlekette politik durum böylesine keskin bir biçim almaktadır. Tehlike büyüktür. İşin şakaya gelir yönü yoktur. Yurtsever güçler ve örgütler, hâlâ daha gerçek bir güçbirliği, Ulusal Demokratik Cephe kurmuş değillerdir. Düşman bu dağınıklıktan yararlanmaktadır. Ve faşist Sükanın polisleri geceyarılarında öğrenci yurtlarını basmakta, gençleri pencereden sokağa fırlatmakta, adam öldürmektedir. Amerikalılarla, polisle, faşist komandolarla göğüs göğüse çarpışan yiğit gençler, Türkiyenin ulusal bağımsızlığı için vuruşuyorlar. Onları, Amerikalıya karşı, gericiliğe karşı direndikleri için öldürüyorlar. İş istedikleri, ekmek, özgürlük istedikleri için yurtseverleri öldürüyor, yaralıyor, zındanlara dolduruyorlar. Ve üstelik Göbelsin ağzıyla konuşan Demirel, ve Sükan, bu kanlı faşist zorbalıklarını lâf ebelikleriyle maskelemeye çalışıyorlar.

İşçiler, işçi sınıfı ve bütün örgütleri, sendikaları, partileri, dernekleri, vakit kaybetmeden, faşist zorbalıklara karşı, hükümetin bu millet düşmanı davranışlarına karşı bütün yurtsever güçlerle, parti farkı gözetmeksizin, Amerikalıya karşı olan herkesle birleşme yollarını aramak zorundadır. Türkiye işçi sınıfı, onun bilinçli kadroları, savaşkan örgütleri, bu tarihsel görevi, bu ulusal görevi yerine getireceklerdir.



Çirkin Amerikalı, insanlık biti.

İşçilerimizin yeni bir başarısı
«Derby» grevi ve işgali

Temmuz ayı başlarında İstandbul'da «Derby Lâstik Fabrikası» işçilerinin grevi, kısa sürede gösterdiği gelişmeyle bütün dikkatleri üzerine çekti ve sağladığı başarıyla, kararlı savaşın ne kadar verimli olabileceğini ispatladı.

Bir fabrikada, bir işyerinde grev, bugün artık olağan işlerdendir. Gün geçmiyor ki, işverenin Toplu Sözleşmeleri tanımamasına karşı, işçi haklarını çiğnemesine karşı, çok kötü iş şartlarına karşı, ücretlerin düşüklüğüne karşı bir grev olmasın. «Derby» fabrikasında 1.700 işçinin grevi de bu gibi isteklerle başladı. Ama, işçilerin, greve başlamakla birlikte fabrikayı işgal etmeleri, daha başlangıçta bu savaşın şimdiye kadarkilerden başka bir nitelik, bir özellik taşıdığını gösterdi. İlk defadır ki, yurtta greve geçen işçiler işyerini işgal ediyorlardı. Bu olay, iktidar çevreleri için, sömürücü sınıflar için beklenmedik bir adımdı. Ama, gittikçe bilinçlenen işçi yığınları, bilinçli savaşta başarılı adımlar atan ilerici güçler için, işçi sınıfının yeni savaş başarıları yolunda ileri bir adımdı.

«Derby» fabrikası işçileri, yayınladıkları «şikâyetname»de, grev nedenlerini ve isteklerini açıklamaktaydılar: Fabrikada yevmiyeler 11 liraydı. Ama bir gecekondu odasının kirası 100 liraydı. Bu kazançla işçi sefalet içinde boğulmaya mahkûm edilmişti. Oysa fabrika, işçilerin sırtından yılda 200 milyon lira kazanıyordu. İşçiler bu haksızlığa son vermek istiyorlardı. İşçiler Lâstik-İş Sendikasının üyesiydi. İşveren, buna karşılık bir sarı sendika kurarak, yani Kauçuk-İş adında sözde bir sendika çatıştırarak ve işçileri bu sendikaya girmeye zorlıyarak, sahte üyelik kartları düzenliyerek ve sonunda mahkemeleri, Yargıtayı aldatarak, Toplu Sözleşme hakkını bu sarı sendikaya verdirmiş ve böylelikle işçileri düpedüz işkence altına almıştı.

İşte, «Derby» işçilerinin savaşının amacı, bu haksızlıklara, bu sömürü ve baskıya, kanunsuzluklara, ve bütün sorunların temelinde yatan bozuk düzene karşı direnmekti. Yani, kısır bir ücret kavgası değil, geniş bir politik savaştı bu.

Sömürgenler iktidarı, «Derby» işçilerinin işgalini kanunsuzlukla niteliyerek saldırısını şiddetlendirmekte gecikmedi. Fakat bu işgalin, kendi kanunsuzluklarına karşı bir patlama olduğunu örtbas edemedi. Sömürgenler iktidarının, onun patronlarının hukuk ve kanun yaftası altında yürüttükleri sahtekârlıklara karşı «Derby» işçilerinin işgale geçmeleri, kanunsuzluklara karşı Anayasanın verdiği direnme hakkıyla, sorunun köküne inerek cevap vermekten başka bir şey değildi. Yani, «Derby» işçileri, Anayasanın emrini bilinçli olarak yerine getirmek gibi şerefli bir ödeve girişmişlerdi.

İşçilerin uzun yıllar boyunca ağır savaşlar vererek elde ettikleri Toplu Sözleşme hakkı, grev hakkı, sömürgen iktidar çevrelerinin elinde işçiye karşı kullanılan bir âlet durumuna getirilmişti. Bizde çalışma hayatını düzenliyen hukuk, eşitsizlik üstüne kurulmuş olduğundan, işçiden değil de işverenden yana olduğundan, böyle bir hukuka dayanan kanunlar da işçiye karşı işletilecekti. 275 sayılı Toplu Sözleşme-Grev Kanunu, gene bu hukuka dayandığı için, elbette işçiye karşı kullanılabilecek birçok açık kapıları olacaktı. Nitekim, yüzlerce grev ve anlaşmazlık olayları bunu

apaçık ispatladı. Sömürgenler iktidarı ve ortakları, bu kanuna dayanarak, hakları uğrunda savaşan işçiye bir verdilerse, işverene yüz katını sağladılar. Örneğin, bu kanuna dayanarak, patronlar stoklarını çıkarıp satmakla sağladıkları kazançla işçinin savaşını kırmak için aylarca dayanabilmektedir. Onlar stokları eritebilmek ve bu yolla da kazançlarını arttırabilmek için, çok kere kendileri, işçinin aç kalması pahasına, grev kışkırtmalarına girişmektedir. İstedikleri gibi işçi alıp çıkararak grevleri kırabilmekte, sarı sendikalar kurdurup işçileri zorla bu sendikalara üye yapmak için baskı yoluna başvurmakta, işçi haklarına karşı işveren çıkarlarını koruyan bu satılmış örgütlere Toplu Sözleşme hakkı tanıtmakta ve sahte vesikalarla mahkemeleri bile aldatarak işçinin haklarını çiğniyebilmektedir. Böyle bir bozuk düzen kanunlarına dayanarak mahkemelere başvurmaya kalkan işçi, orada da aylarca, yıllarca bekliyerek ve bu süre içinde patronun sömürüsü ve baskısı altında ezilerek, yine sefalete sürüklenmekten başka bir sonuç alamamaktadır.

Bozuk düzenin bu kanunsuzlukları altında «Derby» işçileri de grev gününe kadar ezilmiş ve sindirilmek istenmiştir. Grevle birlikte işgale girişilince, yine sarı sendikanın, Türk-İş'ın başını tutan iktidar ortaklarının, Sükan polisinin baskısı, saldırısı ve tehdidleriyle karşılaşılmıştır.

«Derby» işçileri, işgale geçmekle, bu bozuk düzene karşı Anayasadan aldıkları direnme hakkına dayanarak, bilinçli olarak politik bir savaşa girişmişlerdir. Aynı günlerde üniversite gençliğinin işgallerinin politik özünün uyandırdığı yankılar ve sağladığı başarılar gibi, «Derby» işgali de bu politik niteliğiyle eşi az görülmüş bir yankı uyandırmış ve başarıyla sonuçlanmıştır. Bozuk düzen, temel yurt sorunlarının kökü olduğundan, «Derby» işçilerinin bu düzene karşı savaşı, en başta üniversite gençliğinin hemen dayanışmaya geçmesiyle ve halk yığınlarının gösterdiği yakınlıkla güçlü bir destek kazanmıştır. Elbette, böyle bir bilinçli savaşa girişen «Derby» işçileri, bu savaşın başarısı için kaçınılmaz bir zorunluk olan dayanışma ve beraberliğe kendi aralarında gösterdikleri birlikle en güçlü örneği vermişlerdir. Başarının ikinci bir dayanağı da gösterdikleri bu birlik olmuştur.

«Derby» işçileri, günlük isteklerini temel yurt sorunlarına dayandırarak, Anayasadan aldıkları direnme gücüyle bozuk düzene karşı birlik halinde ve bilinçli olarak, ekonomik savaşı politik savaşa bağlamak suretiyle kavgalarını yürüttükleri için başarı kazanmışlardır. Onun için de, hem bozuk düzenin, sömürü düzeninin emekçi düşmanı sahtekârlıklarını halkın gözleri önüne bir kere daha sermişler, hem sömürücüleri gerileterek günlük isteklerini elde etmişler, hem de ekonomik ve politik savaşı birlikte yürütme zorunluğuna ve ancak bu yolla başarı sağlanabileceğine parlak bir örnek vermişlerdir.

Yaşar Üstel



Batı Almanyadaki Işçilerimiz = 800 milyon mark

Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem'in son yurt dışı gezisi üzerinde basında türlü yazılar çıktı. Bakanın yaptığı basın toplantısını her gazete kendi görüşüne göre yorumladı. Dervişin fikri ne ise, zikri de odur hesabı, AP hükümetinin Batı Almanyadaki işçilerimize ne gözle baktığı, AP-nin yardakçılığını yapan basında apaçık görüldü: «BATI ALMANYADAKI IŞÇILERIMIZIN 800 MILYON MARKI VAAR!..»

İşte, Demirel için yurt dışındaki Türk işçilerinin ne demek olduğu bu sihirli cümlede gizlidir. 800 milyon mark!... Onlar için bütün mesele, bu paranın ne yapılıp edilip yurda sokulması, Demirellerin soygun hükümetinin bütçe açığının biraz olsun kapanması ve böylece halkı daha da soyma yollarının açılmasıdır. Bundan ötürü «Aman, paranızı çarçur etmeyin, Türk olarak ödeviniz bu parayı yurda göndermektir!» deyip duruyorlar.

Erdem son yurt dışı gezisine istediği ismi versin, bu gezinin başlıca amacı, işçilerimizin boğazlarından kesip biriktirdikleri ve geleceklerinin tek garantisi olarak baktıkları bu paraları yok pahasına ellerinden koparmanın yollarını bulmak ve bir de işçiler arasında gittikçe gelişmekte olan örgütlü demokratik savaşı baltalamak için yeni olanaklar aramaktı. Bunun böyle olduğunu, Erdem, yaptığı basın toplantısında farketmeden ağzından kaçırıverdi. Yoksa onun, 120 binden fazla işçimizle ancak 19 toplantıda buluşması, buna karşılık da Elçilik ve Başkonsolosluklarda 14 toplantı yapması başka türlü izah edilemez. Hele bu Elçilik ve Konsolosluk toplantılarının içyüzünü bilenler için. Bilmiyenlere söyleyelim: Bu toplantılar, Elçilik ve Konsolosluklarda görevli olarak çalışanların yanısıra, gene görevli olarak Türkiyeden buralara gönderilmiş gizli polislerle ve bu gizli polilserin de işçiler arasında hafiye olarak bulup kullandıkları bazı satılık kişilerle yapılır. Sendikalarda faaliyet gösteren, hakkını hukukunu arayan, memleketteki işçilere, gençlere dayanışma mesajı gönderen, demokratik savaşlara katılan, Viyetnam savaşına, Amerikan emperyalizmine karşı gelen, 1 Mayıs gösterilerine, barış yürüyüşlerine katılan, demokratik örgütlere üye olan, tek sözle çağdaş dünyamızda sınıfının bilincine varmış kişilerin yaptığını yapan işçilerimiz teker teker gammazlanır. Ve bu cins eylemlerin engellenmesi için birtakım tedbirler düşünülür; gizli polis hafiye – jurnalci – kışkırtıcılar şebekesi kuvvetlendirilir.

Işte Çalışma Bakanı, bu cinsten işlerin yapıldığı buluşmalara, işçilere hasrettiği zamandan fazlasını harcadığını kendisi itiraf ediyor.

Erdem'in işçilerle bu kadar az buluşmasının bir sebebi daha var. O da, işçilerimizden kabil olduğu kadar kaçmanın yolunu bulmak. Zira bu toplantılarda Erdem, kendi adamlarının önceden aldığı bütün tedbirlere ve zararlı (!) kişilerin bu buluş-

---

Yabancı üslere hayır, ikili anlaşmalara son!

---

malara sokulmaması çabalarına rağmen, işçilerin soruları ve protestoları karşısında duvara iyice sıkışmış ve buram buram terlemiştir.

Bu soruların ve isteklerin en başında, bu defa, yurttaki işsizlik durumu geldi. Bakan, elbette basın toplantısında bunu konu etmedi. Edemezdi de zaten. Oysa işçilerimizin katıldıkları bütün toplantılarda üzerinde durdukları başlıca konu, yurda dönenlere ya da dönecek olanlara iş sağlamak üzere AP hükümetinin ne gibi tedbirler aldığı oldu. Kompradorların çıkarlarını arttırmak, soygun düzenini devam ettirmekle görevli bir hükümetin Çalışma Bakanı elbette bu soruya cevap veremez. Çünkü bu sorunun gerçek cevabı, yurtta işsizler ordusunun durmadan büyüdüğü, çalışanların kazandığı paranın değerinin günden güne düştüğü, işçilerin sefaletinin her gün arttığıdır. Yurt dışındaki işçilerimizi de yurda döndüklerinde bekliyen bundan başka bir şey değildir.

Ne var ki, bu gerçeği yurt dışındaki işçilerimiz de artık biliyorlar. Ve bunun içindir ki, zaman zaman yurt dışında tur yapan bakanlarla konuştuklarında, eskiden olduğu gibi sadece dert yanmıyor, tam tersine, istekler ileri sürüp protesto ediyorlar. Zira, yurt dışındaki işçilerimiz, diğer dertlerinin çözümünün de, AP hükümeti sorumlularına başvurmakla değil, bulundukları ülkelerdeki işçilerle birlikte, sendikalar ve iş yerlerinde onlarla omuz omuza mücadeleyle, örgütlenerek sağlandığını artık anlamışlardır. Yurt dışındaki işçilerimiz bugün artık Sirkeci'den tirenlere dolan o ürkek ve bir lokma ekmek için türlü cefaya katlanmaya alıştırılmış kitleler değil, sınıf bilincine varmış kişilerdir.

Bu defa Çalışma Bakanını en ziyade ürküten ve onu hemen Konsolosluklarda yapılan gizli toplantıların sayılarını arttırmaya sürükliyen de zaten işçilerimizin bu tutumu oldu. İşçilerimizin karşısında ecel teri döken bakan, konsolosluk odalarında gizli polisler, jurnalciler ve satılık kişiler arasında yeni kışkırtma plânları düzenleyerek biraz nefes alabildi.

İşin tuhafı, işçilerimizin dövizlerini durmadan dilenen sorumlu bakanların, işçilere iş temin etmek üzere harcanması gereken millet parasını, işçiler arasında tertipledikleri yeni yeni kışkırtma plânları için, işçilerin örgütlenmesine, mücadelesine engel olmak için kurdurdukları teşkilâtlara, satın aldıkları ajanlara dağıtmaları ve buna hız vermeleridir.

Ne var ki, yurt dışında hertürlü savaşta pişmekte olan Türk işçileri, nasıl bugün istek ve sorularıyla bakanları duvara dayıyorlarsa, bütün bu tertip ve oyunların nereden geldiğini, bu tertiplerin nasıl bozulabileceğini ve bunlara karşı nasıl savunulması gerektiğini de kendi tecrübeleriyle görmekte ve bulmaktadırlar.

Erdem'in tam bir fiyaskoyla sonuçlanan son yurt dışı gezisinde alınan bu denli tedbirler de, bakanın gezisi gibi fiyaskoyla sonuçlanacak, ve Çalışma Bakanlarının yurt dışı gezilerinden keyifleri gitgide kaçacaktır.

AP başları 800 milyon markın hayaliyle yaşayadursun, yurt dışındaki işçilerimiz,

---

Emperyalistler ve onların uşakları kovulacaklardır.

---

sınıf bilincine her gün biraz daha vararak çalışıyor; demokrasi, özgürlük savaşlarında, haklarını isteme ve elde etme savaşlarında pişerek, kendi meselelerini kendi güçleriyle çözmeyi öğreniyorlar.

Yurttaki işçilerimiz de, yurt dışındaki işçilerimiz de bu yoldadırlar.

Zahide Duru



BASINDAN YAPRAKLAR

Anti-amerikan gösterilerin yankıları

Amerikan emperyalizminin Akdenizdeki vurucu gücü Altıncı Filonun Temmuzda İstanbul limanına yaptığı davetsiz ziyaret, bütün yurdu kaplayan protesto hareketlerine yol açmıştır. Bu anti-emperyalist çıkışlara karşı Demirel hükümetinin şiddet tedbirleri, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Yurdunun polis tarafından geceyarısı basılması, Hukuk Fakültesi öğrencisi Vedat Demircioğlu'nun öldürülmesi ve AP iktidarının yıllardır azılı gericileri teşviki sonucunda Konyada irticaın başkaldırması kamuoyunda derin tepkiler uyandırmıştır. Amerikaya sırtını dayamış gerici iktidarın, halkımıza, yurtsever güçlere ve örgütlere karşı giriştiği bu saldırı, işlenen cinayetler ve estirilmek istenen 31 Mart havası, halkımızın ikinci kurtuluş savaşının gelişmesi karşısında duyulan büyük korkunun eseridir.

Öğrenci kuruluşları, Türkiye Devrimciler Güçbirliği, İlerici Sendikalar, Fikir klüpleri, öğretmen örgütleri, Devrim Ocakları, halkçı siyasi partiler, halktan yana bilim ve toplum adamları, Milli Birlikçi senatörler, AP iktidarının Amerikayı savunan saldırısını, işlediği cinayetleri ve tertiplediği ayaklanmaları kınayan bildiriler yayınladılar.

Her biri, bağımsızlık uğrunda emperyalizme karşı ikinci milli kurtuluş savaşımızdan birer yaprak, birer tarihsel belge olan bu bildirileri, hayınları affetmez halkımızın hâfızasına ve vicdanına maletmek üzere dergimizde özetle yayınlıyoruz:

«Sayın cumhurbaşkanı,

Amerikan Altıncı Filosunun her gelişinde İstanbulun lüks otelleri Amerikan genelevleri şeklinde çalışmaktadır. Görevi, bu tür yerlerdeki Amerikalıları yakalamak olması gereken polis, Amerikan genelevleri olarak çalışan otellerin kapısında nöbet

tutmaktadır. Amerikalıların bu tür rahatını sağlayan polis, dün sabah saat dörtte Teknik Üniversite Öğrenci Yurduna saldırdı. Yataklarında uyumakta olan öğrencileri copladı. Silâhlarını ateşledi. Bu, kimin polisidir? Bazı kişiler, döviz krizini genelev gibi işleyen oteller ve gece klüplerinde ulusumuzun onurunu satarak gidermek düşüncesi içinde midirler? Öldürdükleri kişilerin hesabı bile sorulmayan ülkemizde, gençliğin bu soruşturmayı çok geniş tutacağı bilinmelidir. Görevinize başlarken, Anayasa uyarınca, Türk ulusunun şeref ve namusunu korumak için and içtiniz. İşte sizi göreve çağırıyoruz.»

(İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrencilerinin telgrafından)

*

«Türk işçileri, vatansever, bilinçli kardeşler!

Toplum polisi, Teknik Üniversite gençlerinden 444-ünün yattığı Talebe Yurdunu geceleyin basmış, gencecik kardeşlerimizi yataklarından almış, dövmüş, ağır surette yaralamış, hastanelik etmiştir. Gençlerimizin böyle bir hücuma uğramalarının nedeni, Türkiyenin tam bağımsızlığını istemeleri, dostluk perdesi arkasında memleketimizdeki çıkarlarını sürdürmeye çalışan Amerikalıları sevmemeleridir... Altıncı Filonun İstanbul limanına demirlemesini protesto etmeleri, onlara «Evinize dönün!» demeleridir.

Kardeşler! İşçilerin haklı dâvasında ve hele Türkiyenin tam bağımsızlığı savaşında, onların hemen yanıbaşında yer alan genç üniversitelilerin toplum polisi tarafından yurtları basılarak yaralanması, ölüm döşeğine düşürülmesi, sömürü düzenini sürdürmek isteyenlerin yarattığı ortamın sonucudur. Bu sömürü düzeni insanın insana kulluğundan yana olanların düzenidir. İşçilerin insanca yaşamaları, soyulmamaları, sömürülmemeleri, Anayasa uyarınca sosyal adalete kavuşmaları için her şeyden önce Amerikan emperyalizminin ve onun Türkiyedeki ortaklarının çıkarlarına ve oyunlarına son vermek lâzımdır.

Kardeşler, üniversiteli genç kardeşlerimizin ezilmesine hayır demeliyiz! Halktan yana ve emperyalizme karşı güçlerin yanında olmalı, sömürüye ve soygun düzenine son verme mücadelesine bilinçli olarak fiilen katılmalıyız. Türkiyede emekçi halka karşı, yurdumuzun tam bağımsızlığına kasteden, devrimci güçleri sindirmeyi ve yoketmeyi hedef tutan her hareketin karşısında çelik göğüslerimizi siper etmeliyiz. Eziyet içinde yaşamaktansa, Anayasa haklarımız ve Türkiyemizin tam bağımsız ve özgür yaşaması için her şeyi göze alarak mücadele etmeliyiz. İşçi sınıfı, faşistçe saldırılara karşı eylem içinde yerini almalıdır ve alacaktır. Bütün işçi kardeşlerimizi, yabancı emperyalist güçlere ve faşist saldırılara karşı direnmeye çağırıyoruz.»

(DİSK Yürütme Kurulu'nun bildirisi)

*

Sükan, seni polislerin bile kurtaramaz!

«Üniversite gençliğimizin Türkiyenin milli bağımsızlığı konusunda gösterdiği hassasiyet tebcile ve takdire şayan bir davranıştır. Son olaylarda, Amerikanın ve AP hükümetinin kışkırtıcı tutumu açıktır. Amerikan gemilerinin ikide bir limanlarımıza gelişi, ne Nato ittifakı, ne de devletlerarası dostluk gerekçesiyle müdafaa edilemez. Kaldı ki, kendini bilen kişiler ve devletler istenilmediklerini bildikleri yerlere dostluk ziyaretlerinde bulunmaya kalkmazlar. Bizzat emniyet teşkilâtı âmirlerinin, İçişleri Bakanı ve hükümetin doğrudan doğruya sorumlusu oldukları bu olaylar, Meclis basmaktan Yüksek Seçim Kurulu kararlarını tanımamaya kadar uzanan, Anayasa ve kanun-dışı hareketlerin bir halkasını teşkil etmektedir.»

(TİP Merkez Yürütme Kurulu'nun bildirisinden)

*

«İşbirlikçilerin "toplum polisi" denen komandocu kuvvetleri, düzmece bir bahaneyle, Mütareke yıllarının 16 Mart faciasını ve Nazi Almanyasının SS operasyonlarını andıran bir yolda, gençlik yurtlarının sabaha karşı basılmasına, pek çok gencin ağır surette yaralanmasına, birkaçının da komaya sokulmasına yol açmışlardır. Dev-Güç, bu cinayetlerin hesabının pek yakında sorulacağı kesin inancıyla, durumu şiddet ve nefretle protesto eder.»

(Türkiye Devrimciler Güçbirliği'nin bildirisi)

*

«Bilinçli Türk gençleri bir kere daha kendilerine yakışanı yaptılar. Sık sık limanlarımıza sokulan Amerikan VI. Filosunu protesto ettiler. Gençler, bu hareketleriyle, derin bir hassasiyet göstererek, ulusal çıkarlarımızın bekçiliğini yapıyorlar. Üniversite gençliği ne yaptığını iyi bilmektedir. Gençler doğru yoldadır. Biz, öğretmenler, her zaman olduğu gibi bugün de gençlerimizle beraber olduğumuzu ve kendileriyle övündüğümüzü kamuoyuna açıklarız.»

(TÖS ve TÖDMF-nun bildirisi)

*

«Türk halkı, bil ki, bir avuç satılmışın çıkarı uğruna üniversiteli kardeşlerimizin rezilce coplanması senin onuruna indirilmiş bir darbedir . . . Uyan ey Türk halkı! Seni ezen, sömüren, hor gören ve karını-kızını Amerikan askerlerine peşkeş çeken Amerikancılara karşı, Anayasanın vermiş olduğu direnme hakkını kullan!»

(Fikir Klüpleri Federasyonu'nun bildirisi)

*

«Türk halkına!

Senin alınterinden ayrılan para ile geçinen polisin ve ona emir veren iktidarın davranışını protesto eder ve şuna inanmanızı dileriz ki: Atatürk'ün yolunda, Türkiyemizin bağımsızlığına, namusuna gölge düşürmemek için, ne polis copu; ne de emperyalistlerin cakası bizi korkutamıyacaktır. Bize inan, bize güven. Senin için, bu toprağın hakkı için genç yaşımızda ölümün de bizler için görev olduğunu bil.»

(İstanbul Öğrenci Yurtları temsilcilerinin bildirisi)

*

«Sayın İçişleri Bakanı,

Eski bir Milli Birlik Komitesi üyesi hüviyetimle ve siyasi görüş ve tecrübelerimle diyebilirim ki, polisin bu baskıncı davranışı çirkindir, bayağıdır ve olayları hızlandıracak niteliktedir. Amerikan bahriyelisinin hovardalığını ve ulusal onurumuzu çiğniyen taşkınlıklarını himaye için Türk polisini kullananlar açık bir tarihsel sorumluluk içindedirler. Bu onuru korumanın bilinci ile harekete geçen devrimci Türk gençliğine «piçler» diyenleri şiddetle telin ederim. Yakın tarihimiz, böyle diyebilenlerin Yüksek Adalet Divanı önündeki son pişmanlık ve perişanlıklarının fayda vermediğini göstermiştir.»

(Tabii senatör S. Karaman'ın İçişleri Bakanı Sükan'a telgrafı)

*

«Altıncı Filo, bir zamanların işgal donanması gibi çekildi gitti. Ama bu kez ardında genç bir ölü var: Vedat Demircioğlu... O körpe vücut, sonun değil, başlangıcın işareti. Dün koskoca bir ulusun şahlanışından, Kurtuluş Savaşından sonra ancak çekilip gitmişlerdi. «Tek dişi kalmış» emperyalizmin çehresi bugün de değişmedi. Yeryüzünün her bucağında halklar bilinçlenmeden, kıyasıya bir ölüm-kalım kavgasına girişilmeden emperyalizm gerilemiyecektir. Savaş kesin ve kaçınılmaz: Sonuncu asker de gidinceye dek, yabancı üslerden toprakların arınması uğruna, emperyalist sömürgeciliğin her şekline toptan son verebilmek için...

Turan Emeksiz, Vedat Demircioğlu, ve dünyanın tüm öteki noktalarındaki kurbanlar tek bir düşmana karşı tek bir cepheyi yaratıyorlar. Hayatlariyle olduğu kadar ölümleriyle de...»

(Vatan, Kökden'in «Coplu demokrasi» başlıklı yazısı)



Politik mizah:

Altıncı vakit namaz

Her müslüman gibi, biz de beş vakit bilirdik namazı. Amma kara bereli ve kara sakallı Camiül-Ezher, Risale-i Nur ve avur-zavur «imam kardeşler» tayfası, Amerikan Altıncı Filosuna tebaiyet, merbutiyet, ve Meşrutiyetten daha gerilerde saltanata, hilâfete ve şeriate hasret ifadesi olaraktan, Altıncı Filonun selâmetine niyet bir de «altıncı vakit namaz» icad ve ihdas eylemiş görünüyorlar.

Yurtsever gençlik ve halk, Amerikan Altıncı Filosunu İstanbul limanından koğdu ya... Nasıl koğdu? Malûm, yakalayıp yakalayıp kargatulumba ettikleri Conileri, Milli Mücadele sonucu geleneğimizce rıhtımdan denize dehleyi-dehleyivermekte karar kıldılar. Onlar böyle kıldılar ama, «hayır, Altıncı Filoyu koğmıyalım, burası sorma gir hanıymış gibi zırt-zırt gelsin» diyenlerin, «onun bağrımızda-böğrümüzde, başımızda-aşımızda yeri var» diyenlerin, «varsın harim-i ismetimize, derûn-u kıspetimize, nemize isterse demirlesin» diyenlerin kıldıkları şey başka. Bu ziyadesiyle ticani ve de câni takımının karar kıldıkları şey, General Dolar'ın önünde kuşağa kadar eğilme «milliyetçiliklerini» bir yeni türlü-çeşit namaz kılarak ifade etmek...

İyi ama, bu yeni namazı nereye sıkıştırmalı? Namaz vakitleri meşgul: Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı namazları – farzı ve sünneti ile – Tanrı ve Resul'ü önünde eda eylediğimiz ibadetimizdir. E bu ibadetlerin içine bir de Amerikalıya ibadet sığmıyacağından, böyle bir ümmet namazını, örneğin yılda bir ay, meselâ Teravih'in arasında veya sonunda kılmak da işi tavsıtacağından ve Nato vecibe, vücube ve de ucubemize denk düşmiyeceğinden, altıncı bir ekstra namaz vakti icad ve ihdasına – Konya Müftüsü Tahir Ebendi'nin desturu ile – karar verilmiştir.

Bu altıncı vakit namazın ilki 28 Temmuz Pazar sabahı Sultan Ahmet'te kılınmış olup, ikincisi de 3 Ağustos sabahı Ankarada Hacı Bayram Camii Şerifinde eda edilmiştir.

Şimdi, gelelim, işbu namazın usul-ü erkânına:

Efendim, bu namaz hiçbir namazımıza benzemeyip, olup olacağı iki rikâttır. Bir rikâtı-göbeğimiz Amerikalı ile beraber kesildiğinden – farz; ikinci rikâtı da – Natoda sünnet olduğumuz için – sünnettir. Bu namazın adı «Altıncı vakit, Altıncı Filo namazı» dır. «Çirkin Amerikalıyı istemezük!» diyen münafıklara karşı bir gövde ve sağrı gösterisi olarak kılındığından, bu namazın kısaltılmış adı da «İsterük!» namazıdır.

Konyanın ziyadesiyle möhderem, telsizli – hoparlörlü, meganitofonlu – tilifonlu, teyipli – keyifli müftüsü Tahir Efendi buyurmuşlardır ki, bu namaz için abdest almak iktiza değildir. 28 Nisan 1960-ın o gominis Turan Emeksiz'inin kanına, ayrıca bu sefer mühendis üniversitesi pakültesinden olup, geçen ay boykot ve işgal konseyi, yani şûrası, yani ki sovyeti üyelerinden bulunduğu için akidesi mâlumumuz olan

Vedat Demircioğlu'nun kanına copunan ve kabaralı Amerikan çizmesinnen ve de Mehter Takımınnan girildiğinden, bu kan «Komünizimle Mücadele Dümbelekleri»nin bilcümle helvacı – bozacı azalarının ellerine de bigüzel bulaşık olduğundan, kendileri artık sürgit şerbetli ve de işbu namaz için sürgit abdestli sayılmaktadırlar. Hemi de, Müftü Tahir Efendinin bu fetvası, İçişleri Bakanlığı ve «Mim-It» taşkilâtımız tarafından onaylanıp tasdik edilmiştir.

Şimdi bu namazın nasıl kılınacağını, kamette, rükûda ve secdede neler okunacağını da iki lâfınan anlatalım. İlkin «Türkiyemizin Amerikan üsleri yüzünden bir nükleer kapışmada ilk hedef durumuna düşerek 32 milyonumuza birden mezar olmasına» niyet edilerekten, «bizden sonra tufan» denilerek eller kulak memelerine götürülür, sonra «Durdum kıbleye işte . . . cebimde beş baklalı muşta . . . uydum başimam mevkiindeki «erkek gözeli» denen . . . şeye . . . Süleymana işte . . .» denir, ondan sonracığıma eller koca göbekte işkembe üzre bağlanır. Kamette bulunulduğu müddetçe, yurtta ve dünyada sulhün, demokrasinin, sosyalizmin, Sovyetler Birliğinin, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının, Güvenlik Konseyi – Sovyetinin canına bigüzel okunur, sonra «Vaşington'dan başka yoktur tapacak» diye diye kuşağa kadar eğilinerekten secdeye varılır, orada Sam Amcanın orası-burası bigüzel öpülür, ondan sonra efendime söyleyim, doğrulunup Sam Amcanın dizine oturulur, «Ettahiyatü» yerine «Nato-sitatü» okunur ve de sonunda «Okey» diyerekten üç kere sağa selâm verilir, sola zinhar selâm – melâm verilmez!

Ve nihayet, biline ki, bu namazın sünnetinden sonra kopar bir kıyamet. Yani ki, camiden çıkar çıkmaz, daha önceden AP Marangozhanesinde özel söktürce hazırlanan 70-şer santimetre tûlünde ve de 3 ilâ 4 santimetre kutrundaki sopalar – MTTB deposundan cami önüne gazeteye sarılı olarak getirilmiş bulunur – ve Allahını seven bir sopa kavrar . . . İlerde açılmış bir yeşil bayrağın ardında büyür mü büyür bu eli-sopalılardan bir cemmi gafir . . . Her birinin ağzında badem şekeri kadarcık birer sabın parçası . . . Geveledikçe, o ağız köpürür mü köpürür. O ağız köpürdükçe, bir dolara bir düzine tekbir getirilir mi gümbür gümbür, getirilir . . . Vay anam, gayrı dönmüş gözler nereyi görürse, partiymiş, dernekmiş, matbaaymış, ordu eviymiş filân demeden, Amerikalının Viyetnama girdiği gibi saldırılarak basılır, polis gelir de engel olur diye korkmadan (çünkü polis baskıncıları korumak için emir almıştır), ardında Örtülü Ödeneğe, Merkez Bankasındaki Amerikan Fonu'na, bir de onun yerli Morison'una güvenerek, rastladığın canlıya-cansıza, Allah yaratmış demeden vurulur ha vurulur, kırılır ha kırılır . . . Ortalık iyice düzlendikten ve cesetler meydana dizildikten sonra, üç defa «ya ya ya, şa şa şa» çekilirken, hoparlörde Müftü Tahir Efendinin o derûn-u dilden ve kalın barsaktan seni duyulur ve sorar ki:

– Eeey cihadçılar! İslâmın şartı kaçtır?

Buna hep bir ağızdan şu cevap verilir:

– İlâmın şartı altıdır. Altıncısı «Amerikasız edemeyiz» deyip, ona gohom demeye kalkışanların ağzını yırtmaktır!

İşbu «yırtmaktıııır» sözcüğü, nazik bedenlerin derisini ve gerisini yırtarcasına yırtınılarak haykırılır. Ve eğerkim, böyle böğürülürken, uzaktan-yakından, tankı andıran motor sesleri ve ekzos patlamaları filân duyuluverirse, Allahını seven tutmasın,

hemen dördüncü vitesle tabanları kaldırıp cızlamı çekmek, sıkıya göre de, bir pencereden kendini balıklama atmak veya bir banyo küveti içine dertop büzülmek hesaba dahil sayılır ve de cihada çağrılanlardan her birinin kulağına fısıldanır...

Işbu namazların kaça kadar yolu olduğuna gelince: Bize kalırsa, demokrasiyi coplayıp da Amerikancılığın bayram namazına duranların, kendi cenaze namazları da gecikmez. Anlayana sivrisinek saz, anlamıyana davul-zurna az.

Sivrisinek



Bizim reportajımız:

Gavroşlar'ımızın yürüyüşünden

Seyreyle gözüm, aha İstanbul, hani şairin bir sengine yekpâre Acem mülkünü feda ettiği şehir...

Seyreyle gözüm, «dört yanı mavi mavi dağ-deniz», yedi tepe üstü İstanbulumuz. Gün görmüş, işgal görmüş, ihanet görmüş şehir...

Amma, seyreyle ki gözüm, böylesini, böylesi manzarayı, değil bu yedi tepeli şehir, belki dünyada hiçbir şehir görmemiştir.

İşte, seyreyle gözüm, yedi tepeden, yedi caddeden yürümüş yedi yaşında çocuklarımız!

Seyreyle gözüm, bu köprüden işgal askerleri geçmiş, kurtuluş ordusu geçmiş ama, böylesine yoksullar, böylesine yalınayak – başıkabaklar, böylesine bir arada yüzlerce çocuk, böylesine yürüyüş taburları halinde ilk kez geçmektedir.

Seyreyle gözüm, bunların çoğu Anadoludan. Bunlar ebesiz doğanlarımız. Bunlar kendi beşiğini kendi sallıyanlar. Bunlar, yaşını dolduramadan ölenlerden arda

kalanlar. Bunlar, eli değnek tutar tutmaz sırtında bazlama torbasiyle sığır-sıpa gütmeğe yollananlar. Bunlar, yoksula üveyana kesilmiş köylerin, leyleğin yuvadan attığı gibi, dışarı attığı safralar. Bunlar, Anadolunun transit yollarında üzerinden «ölmeye ya da öldürmeye gidilen uzun uzun şoselerde», Amerikan ciplerinin kör tarafına gelip, tavuk gibi, it eniği gibi çiğnenmeden, yarık tabanlarına asfaltlardan çalınma ziftleri çarık diye yamaya yamaya, düşe kalka, yürüye yuvarlana, araya sora, İstanbula ulaşabilenler...

Seyreyle gözüm, okul görmemişler daha ama, bak, ikişer üçer bigüzel tabur olmasını nasıl da bilmişler!

Seyreyle gözüm, tarak görmemiş saçları. Seyreyle, çapaklar içinde şahan yavrusu gibi bakan gözleri. Seyreyle, pire sıçıklı gömleklerin yiriğinden bakan göbek çukurlarını. Seyreyle, yoksulluğun kırk yamalı mini donlarını. Seyreyle, bu donların yırtmacından-yırtığından görünüp duran üçü bir yerde mal-mülklerini!

Seyreyle gözüm, bak, nasıl da becermişler aralarında para toplayıp kâğıt-karton almasını. Bak, çıtalara-sopalara geçirdikleri o kartonlara, daha ilk kez kalem tutan elleriyle, neler de yazmışlar:

«Biz insan değil miyiz?» diyorlar. Biz'in z-sini ters yazmışlarsa da, bakma kusura. Sözü ve özü doğru ya, ona bak. Değilmiyiz'in e-si de ters...

Dinle gözüm, memleket kubbesinde çınlıyan, İstanbulda bu çocukların taşıdığı levhalardan yayılan ses:

«Görsün bizi gözünüz,
Kızarır belki yüzünüz!»

Seyreyle gözüm, işte sana bir yüz, Amerikalı bir gazetenin yazdığı gibi, «Bir değirmi çehre, iki elâ göz... Bir erkek gözeli yani. Yani ki, satış üstüne pek işbilir, millete karşı diş biler ve kılıç kuşanır bir Âdemoğlunun yüzü...»

İşte bu Âdemoğlu, İstanbulda sessiz yürüyüş yapan Türk Gavroşlarını seyreyler de gözüm, o erkek gözeli yüzü şu kadarcık olsun kızarmaz. Gavroşlar, ekmek diye haykırır, su diye, barınak diye, okul diye, amma bu haykırışları o Âdemoğlunun kulağına varmaz.

Seyreyle gözüm, gazete satıyor bizim bu Gavroşlardan biri. Oku iki gözüm hele o gazeteyi, oku bak ne diyor:

«İzmir-özel: Tanınmış fabrikatörlerimizden birinin güzel hanımı «Leydi» adlı köpeğinin doğumunu loğusa şerbeti yaparak kutlamıştır. Bu sevinçle davetlilerine kokteyl vermiştir. Berrin Karaosman'a şehrimiz sosyetesinden pek çok çiçek gönderilmiştir. Çiçeklerin üzerinde «Leydi'ye, yavrularına uzun ömürler dileriz» yazılı kartlar dikkati çekmiştir.»

Yaaa, çekmiştir iki gözüm. Âşiyan'da yatan Koca Şair de, eminim ki, koskoca İstanbul soluk alırcasına bir iç çekmiştir:

«Ey kimsesiz âvâre çocuklar,
hele sizler, hele sizler...» demiştir.

Ben de derim ki bizim Gavroşlara:

«Yürüyün çocuklarım
yorulmayın,
varoşlarda bayrak olun
dürülmeyin,
siz de döğüşün
ikinci milli kurtuluşun barikatlarında
dilerim ki vurulmayın!»

F. E.

*

ŞIIR KÖŞESİ

Ruhi Su

DEMİRCİOĞLU MARŞI

Bir sabah uykusunda
Polisi saldırdılar
Demircioğlu Vedat'ı
Coplarla öldürdüler

Gencecik çocuklardı
Belki siz de gördünüz

Ellerinde pankartlar
Yolda gidiyorlardı
Özgürlük istiyorlar
Özgürlük diyorlardı

Altıncı Filo derler
Belki siz de gördünüz

Kıbrıs'ta karşımıza
Çıktılar durdurdular
Boğaz'da karşımıza
Çıktılar öldürdüler

Kurtuluş savaşında
Belki siz de gördünüz

Demircioğlu bir değil
Halkımız gibi çoğul
Belki siz de gördünüz
Geliyor çağıl çağıl

*

A. Mıhçıoğlu

TURKÇE GOHOM

Kazık parkına döndürmüşsün Anadolumu
Mayınların keser konu-komşu yolumu
Göze aldık, yediden yetmişe dek, ölümü
Kışlamızda üreyip gün be gün arttıkça sen
Tükenmez, mutluların ensemizde zulumu,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!

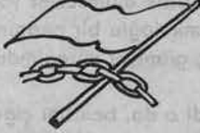
Sürüye kurt üşürür it bilmezse ürmeyi
O itle bir çalarsın gözümüzden sürmeyi
Kanunun yasak eder düşünmeyi, görmeyi
Benim Türk onurumu dolarla tarttıkça sen
Ahdettik yurdumuzdan seni kovup sürmeyi,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!

Selimiye'den toplar atılır gümbür gümbür
O sesler sana selâm, bana der: «Gün bugündür!»
Dumlu'da ve Anıt'ta yatanlar tedirgindir
Harimi ismetimize demir attıkça sen
Türkçe gohom yirmi bir pâre toptan daha gür,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!

Toprağıma çıkınca, gözün kızda-karıda
Cipin geçer geçmez bir ölü kalır geride
Geldin diye işte bak albayrağım yarıda
«Vatan mahzun, ben mahzun» çiğneyip yırttıkça sen
Çulumuz yerde ama, başımız yukarıda,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!

Ahtapotsun, yâdelde yüzbinlerce elin var
Her telgraf direğinde bir casusluk telin var
Bizde de Menderesten sonra Demirelin var
Yüzde on harçlığını verip ayarttıkça sen
Yurdumu Viyetnama çevirmek emelin var,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!

Uygarlığın alnında Consondur kara yazı
Hitlerin hamurundan daha balçıktır özü
Viyetnama bakınca kızarır çağın yüzü
Napalm ateşlerinde bebek kızarttıkça sen
Gohom olur, dirilse, şühedanın ilk sözü,
Sen ey ensemizde en asalak bit,
Amerikalı it, hele defol git!



AĞIT

Üniversite baskını şehidi
Vedat Demircioğlu'na

Öğrenciler yurduna yine polisler girdi
Yurdu yaban domuzu girmiş bağa çevirdi
Polisin dönmüş gözü, kana susamış usu
Kıyasıya copladı, Vedadı da devirdi
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.

Öğrenci kovuşunu yangın kavurdu harlı
Cop Amerikan idi, ama kullanan yerli
Bu baskının nedeni kovalanmak korkusu
Vedat gohom diyordu, sesi gür ve vekarlı
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.

Elçi Hart'tan Bakan'a, ondan polise emir
Kütler çıplak ette cop, kuru kemikte demir
Olur mu, kurulur mu gençliğe böyle pusu
Olur diye göz yumdu rektör cüppeli âmir
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.

Vedadın da düşünen beyni-kafası vardı
Beyinsizlerin copu bu kafayı da yardı
Yarı kaldı kurtuluş düşü yüklü uykusu
Nisan şehitlerinin yüce katına vardı
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.

Ezan okunuyordu: Tanrı ulu, uludur
Kara haber duyuldu: Vedat artık ölüdür
Açık giden gözlerinde donmuş bir acı su
Vedadın yolu artık ölümsüzler yoludur
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.

Kükremiş seldi o da, bendini çiğneyip aştı
«Defol Amerikalı!» diye haykırdı taştı
Bu iki sözcük oldu taşındaki yazısı
O da Emeksiz gibi kavgada bayraklaştı.
Demircioğlu bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı.



BU SAYFA SİZİN

Gide gide:

Milletçe, soy-sopça leyleği havada mı görmüşüz doğuştan, Tanrı yürü yaa kulum mu demiş bize, nedir, şansımız yörük. Hep yürüyor, hep göçüyoruz. Tarihte bir Büyük Göç'ümüz var: Orta Asya'dan. İkinci Büyük Göç'ümüz, çağımızda, Küçük Asya-Anadoludan Batı Almanya'ya. Şimdi de üçüncü Büyük Göç'ümüz başlıyor: Yine Küçük Asya'dan ve bu sefer Avustralya'ya . . .

Hem coğrafya kitaplarındaki bilgi dışında pek de tanımadığımız bu ülkeye çoluk-çocuk gidiyoruz. Ne var ki, bizi kelle hesabı ve eli beğendiğin aldıkları anlaşılan Avustralyalı patronlar, «Gönderileceklerin üçte biri vasıflı-iyi işçi olsun» diyor, elimizin yalnız çekiç ve kompas değil, silâh da tutmasını istiyorlarmış.

Silâh tutmak da neden, diyeceksiniz. Benim anladığıma göre, oraya gidenlerimizi Avustralya uyrukluğuna geçirecekler. Ve bir gün silâh altına da alıp, Güney Viyetnama götürerek, ateşin gözüne sürecekler. İşte gide gide varacağımız yer. Oralarda olup olacağımız da, Amerikan saldırganlarının arabasına çıvgarlık!

Ahmet Köklü, Karapınar, **Konya**

*

İş başa düşüyor:

«Zehir hafiye» Sükan'ın Meclisi basan, üniversite yurdu basan, gençleri coplıyan ve birini öldüren polisleri artık meskenlere de saldırıyorlar.

27 Temmuz gecesi üç sarhoş polis, Palu ilçe hastanesinin kapısını zorlıyarak içeri girmek istemişlerdir. «Doktor arıyoruz, midemizi temizlesin» demeleri üzerine, kapı açılınca, hemşire ve hademelere sarkıntılığa başlamışlardır. Kadınların feryadını görünce, hastaneden uzaklaşarak hükümet konağı yanındaki sağlık ocağına giden bu serkeş polisler, ocak doktorunu dışarı çağırıp tartaklamışlardır.

Şimdi bu olup bitenlere rağmen, Sükan yine de polislerini övecek midir? Övecekse, vatandaşlar için, can ve mal güvenliği bakımından iş başa düşüyor demektir.

Palu'lu bir vatandaş

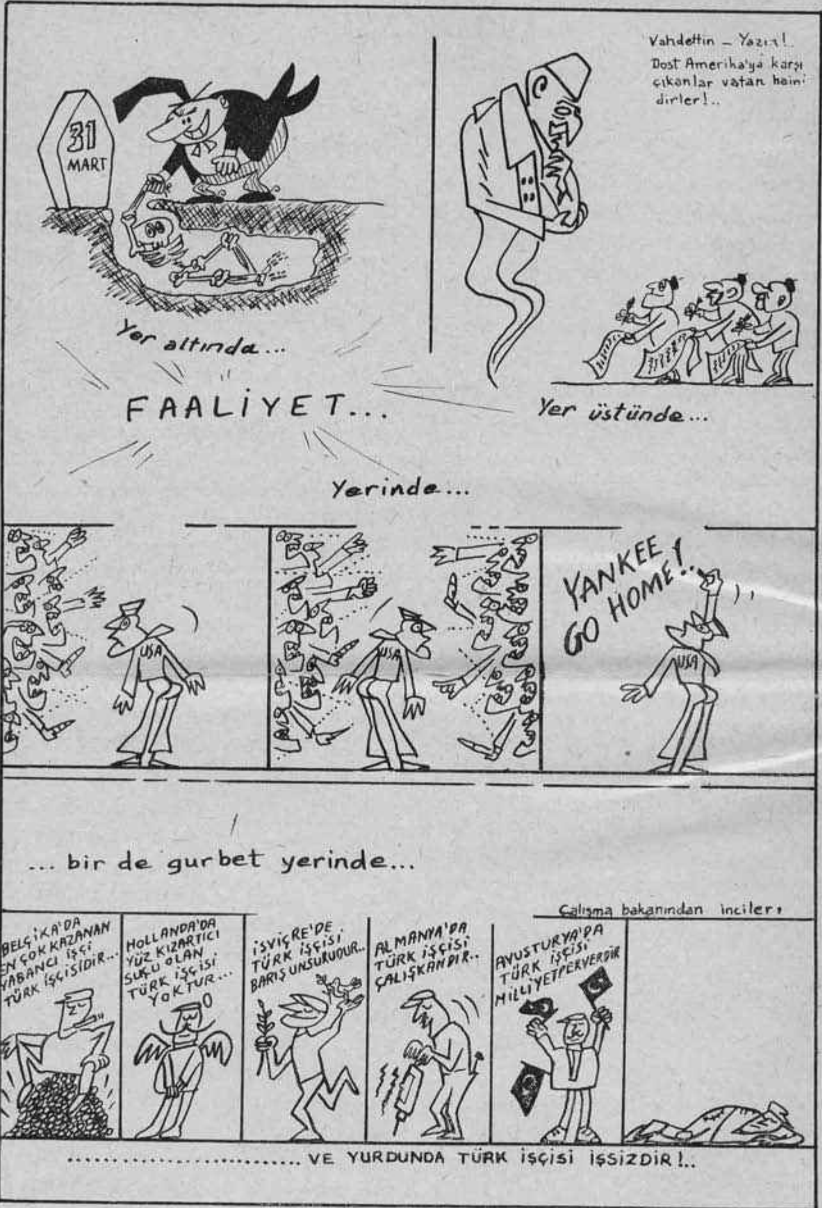
*

Helâdan adres olmaz amma...

Eski bir inşaat amelesiyim. Eski diyorum, çünkü birkaç yıl evvel damar tıkanıklığı yüzünden bir bacağım dizkapağı üstünden kesildi, çalışamaz oldum. Geçimimi sağlamak üzere, karım ve beş çocuğumla birlikte, bir caminin helâsındaki bir boş odaya sığındım. Akşama kadar ailece helâyı temizliyerek günde 250–300 kuruş kazanıyoruz. Ayrıca Belediye de bize ayda 12,5 lira yardım yapıyor. İşte olup olacağı bu. Yarı aç sürünüyoruz.

Helâdan adres de olmaz, mektup da yazılmaz ama, neylersin, dert söyletiyor, haydi böylesi de bilinsin diye durumumuzu yazayım dedim. Kusura bakmayın.

M. Çağrı, Kavaklı Camii Tuvaletinde – **Isparta**



Fiyatı 50 kuruş